

Samhällsekonomiska kollektivavtal

Sveriges Ingenjörer vill ha ett motståndskraftigt samhälle och värnar människors hälsa samt vil även vara med och bidra till våra gemensamma mål. Trafikverkets uttalade vision är att ingen ska dö i trafiken och där kan parterna på den svenska arbetsmarknaden vara med och bidra. Denna motion försöker belysa ett problem som skulle kunna tänkas falla inom ramen för de allmännas tragedi på ett strukturellt plan men även förluster på det individuella planet. Motionären har medvetet valt att utelämna relevant forskning då syftet mer är att låta Sveriges Ingenjörer ha ett diskussionsunderlag tillsammans med andra parter på arbetsmarknaden.

Under det senaste året har vi nåtts av rapporter om hur människor har blivit sittandes i timmar längs våra motorvägar till följd av försvårande trafikomständigheter inte sällan kopplade till det faktum att vi har väder i det här landet. Utöver de mer omfattande störningarna sker det olyckor som i alla fall korrelerar med vädervarningar av olika färger.

De direkta kostnaderna för att underhålla väginfrastruktur faller oftast på det gemensamma. Indirekta kostnader och andra typer av förluster faller oftast på den enskilde. Olyckor och andra störningar medför att kostnader uppstår både hos det allmänna men även hos individer. Ett sätt för samhället att mildra störningarna som uppstår i trafiken är att minska incitamenten för våra arbetare att ge sig ut i trafiken. Det kan göras på lite olika sätt.

Invididen och samhället betalar

SMHI utfördar en gul vädervarning med anledning av kraftigt snöfall i kombination med vind. Det finns de som inte har möjlighet att arbeta från hemmet och känner sig tvingade att åka till jobbet. Det finns alltid risken att de också ger sig ut i trafiken för att "mitt arbete är så viktigt". Om flera personer tänker så ökar trafikmängden vilket i sin tur kan leda till att det blir försvårande för samhällets resurser att avhjälpa olyckor samt att kunna utföra underhåll. I och med att den där viktiga individen ändå inte kom till arbetet så förlorade individen ekonomiskt på det och samhällskostnaderna ökade. Det kan mycket väl vara så att någon i den långa bilkön hade ett mycket viktigt arbete men den personen kom aldrig fram till arbetet den dagen. Om vi sätter oss ner och försöker räkna lite är det inte omöjligt att det är mer lönsamt för samhället att personerna helt enkelt stannar hemma oavsett om de har möjligheten att arbeta från hemmet eller inte. Samhället bär kostnaderna men betalar inte människor för att vara hemma från jobbet.

Parterna betalar

Sverige har en hel del kloka och ansvarstagande företag. De företag som ser till helheten och tar ett ansvar inser också att det kanske inte är så dumt ifall väginfrastrukturen fungerar och månar om människors hälsa. Ett tänkbart scenario är att Sveriges Ingenjörers medlemmar omfattas av kollektivavtal som minskar incitamenten att ge sig ut i trafiken och i och med detta öka risken för att bidra till omfattande störningar på vägtrafiken. Det lilla kruxet är att det som samhället och individen kan spara är precis det som företagen upplever att de måste betala. I första hand bör Sveriges Ingenjörer använda sig av rationella argument, hänvisa till forskning och på så sätt förmå arbetsgivarna att inse att det är en bra sak. I andra hand genom att gråta ut lite och driva opinion i frågan.

Hur ett sådant upplägg ska konstrueras lämnar motionären glatt över till förbundsstyrelsen. Ett exempel är att koppla avtalen till SMHI:s olika varningar där Gul varning är den nivå där medlemmar får rätt att utebli från arbetet men möjligen att en viss nivå av löneavdrag görs. Orange nivå är den nivå där det kanske ska vara 50-50 vem som står för kalaset och vid röd nivå är det väl inte mindre än företagets plikt att helt medge permission så länge som den röda varningen gäller. Ett enkelt känslöargument skulle kunna vara "...du menar alltså att våra medlemmar ska ge sig ut i trafiken trots att SMHI varnar för mycket allvarliga konsekvenser för samhället och riskera både sitt och andras liv..."

Sveriges Ingenjörer, och andra förbund som Sveriges Ingenjörer väljer att samarbeta med i frågan, kommer sannolikt framstå som en ansvarstagande part vilket kan vinna sympatier för att få till stånd avtalskonstruktioner som minskar incitamenten för trötta arbetare att ge sig ut i snöstormen. I och med att Sveriges Ingenjörer har relativt många medlemmar som har möjlighet att arbeta i hemmet är det mer troligt att andra förbund skulle ha lättare att driva frågan. Motionären vill då påpeka att motionären själv inte tillhör något annat förbund och kan därför inte driva frågan någon annanstans. Sveriges Ingenjörer har flera forum där de samverkar och bör sålunda använda dessa. Sveriges Ingenjörer kan visa vägen.

För de arbetare som har identifierats som en viktig grupp för samhällets totalförsvar måste troligtvis helt andra åtgärder vidtas med möjlighet till boende på arbetsplatsen men det är detaljer som denna motion inte väljer att gå in på.

För mer samhällsekonomiska kollektivavtal vill motionären

Att:

Sveriges Ingenjörer verkar för kollektivavtal som minskar incitamenten för arbetare att ge sig ut i all form av trafik när det väntas bli konsekvenser för samhället till följd av väder.

Namn och kontakt:

Sveriges Ingenjörer i Norr
Johan Granberg 0706275246, johan.granberg@volvo.com